



Občina Tolmin

**Svet za preventivo in vzgojo**

**v cestnem prometu**

Številka : 1/2015

Datum : 12.03.2016

**POROČILO O DELU**  
**SVETA ZA PREVENTIVO IN VZGOJO**  
**V CESTNEM PROMETU OBČINE TOLMIN**  
**ZA LETO 2015**

Skladno z Zakonom o voznikih (Ur. l. 109/2010) je v 6. členu določeno, da za načrtovanje in usklajevanje nalog preventive in vzgoje v cestnem prometu na lokalni – občinski ravni samoupravne lokalne skupnosti ustanovijo svete za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, v nadaljevanju SPV CP, na lokalni ravni sestavljajo predstavniki organov in organizacij ter institucij, katerih dejavnost je usmerjena k preventivi in vzgoji v cestnem prometu. Občinski Svet je z Uredbo o ustanovitvi določil število članov občinskega SPV CP ter na podlagi prejetih predlogov imenovanih organizacij potrdil člane za mandatno dobo 4 let.

Občinski SPV CP se lahko ustanovi za območje občine ali mestne občine, lahko pa dve ali več občin ustanovi skupni SPV. Sredstva za financiranje nalog preventive in vzgoje v cestnem prometu ter strokovne naloge za svet zagotavljajo lokalne skupnosti.

Naloge SPV CP občine Tolmin so opredeljene v Zakonu o voznikih, v Zakonu o osnovni šoli in v Uredbi o ustanovitvi SPV CP občine Tolmin, ki jo je sprejel Svet občine Tolmin.

V zakonu o voznikih so opredeljene naloge, ki jih opravlja SPV CP na območju občine in sicer :

- ocenjuje stanje varnosti v cestnem prometu,
- presoja varne šolske poti,
- izdaja strokovna mnenja o varnih šolskih poteh,

- predlaga organom lokalne skupnosti programe za varnost cestnega prometa,
- predlaga organom lokalne skupnosti ustrezne ukrepe za izvajanje programov,
- koordinira izvajanje nalog na podlagi programov za varnost cestnega prometa,
- sodeluje pri izvajanju prometne vzgoje,
- sodeluje pri dodatnem izobraževanju
- sodeluje pri obveščanju udeležencev v cestnem prometu o ukrepih za doseganje boljše prometne varnosti,
- koordinira izdajanje in razširjanje prometno vzgojnih publikacij in drugih gradiv, pomembnih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in
- sodeluje z Javno agencijo Republike Slovenije za varnost prometa, SPV Republike Slovenije in z ministrstvom pristojnim za promet.

SPV CP šteje 12 članov, ki jih kot že rečeno potrdi občinski Svet, ki ga vodi predsednik izvoljen izmed članov. SPV CP je sestavljen po strokovnih kriterijih in nima politične konotacije.

V okviru občinskega SPV CP se koordinirajo vse naloge povezane s preventivo, vzgojo in prometno varnostjo na lokalni ravni, zato se že v okviru samega občinskega SPV CP vključuje vse, ki predstavljajo ključne deležnike delovanja tako posameznike kot tudi inštitucije na področju prometne varnosti v občini, ki zajemajo zlasti :

- posameznike z ustreznim znanjem,
- vzgojno-izobraževalne zavode,
- policijo,
- občinsko upravo,
- predstavnike nevladnih organizacij,
- upravljalce cest,
- projektantske organizacije ali posameznike in druge, glede na značilnosti dela in tradicijo vključenosti v programe prometne preventive (skladno s 6. členom Zakona o voznikih).

Občinski SPV se povezuje in sodeluje tudi na nacionalni ravni z Javno agencijo RS za varnost prometa. Poleg tega se to sodelovanje in povezovanje navezuje na ostale inštitucije tako na lokalni kot tudi regijski ravni ali državni ravni in sicer :

- občinski Oddelek za urejanje prometa in Oddelek za šolstvo in izobraževanje,
- posamezni vzgojno-izobraževalni zavodi (vrtci, osnovne in srednje šole, šole s posebnim programom),
- občinsko redarstvo,
- policijska postaja Tolmin in Policijska uprava Nova Gorica,
- zdravstveni zavod Tolmin (od zdravstvenih domov, regijskih enot Nacionalnega inštituta za javno zdravje),
- šole vožnje
- upravljalci cest,
- komunalno podjetje in podobno.

Zelo pomembno je tudi povezovanje in sodelovanje z nevladnimi organizacijami na lokalni ravni, kot so: AMD Tolmin, ki nosi zelo velik delež pri samem delovanju SPV, Rdeči Križ, društva upokojencev, kolesarske mreže, moto klub Soča in drugi.

Zelo pomemben dejavnik so posamezniki z ustreznim znanjem, ki se vključujejo v delo, občinski SPV pa je koordinator, ki skrbi za njihovo povezovanje in združevanje pri izvajanju programov dela.

### **Prometna vzgoja**

Prometna vzgoja pomeni načrtovano celovito vzgojo in izobraževanje za varno udeležbo v prometu. S prometno vzgoje se prične že zgodaj v družini, od drugega leta starosti otroka naprej, pa vse do konca življenja, ko izobražujemo različne udeležence v prometu. Prometna vzgoja otrok naj bi pokrivala vse vloge, v katerih se otrok v prometu znajde, sprva kot potnik, pešec, kolesar, nato voznik motornega kolesa in avtomobila ter kasneje drugih motornih vozil.

Prometna vzgoja naj bi se izvajala na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja, od vrtcev, osnovnih šol, srednjih šol ter nato v okviru šol vožnje. V okviru formalnega izobraževanja je delno vključena v kurikulum, z dodatnimi preventivnimi aktivnostmi in programi pa lahko osnovne cilje nadgradimo. Prometna vzgoja je zasnovana kot medpredmetno področje, kjer so v ospredju kompetence otrok za varnejše sodelovanje v prometu v različnih vlogah. Področje prometne vzgoje je vključeno tudi v vseživljenjsko učenje za varno sodelovanje v prometu v okviru Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa 2013-2022.

Splošni cilji prometne vzgoje so:

- zavedanje problematike,
- pomembnost odnosa do varnosti,
- varno ravnanje v prometu
- informiranje in učenje prometnih pravil,
- ustrezno ravnanje v različnih prometnih situacijah,
- pridobivanje različnih vedenj in znanj,
- osveščanje in oblikovanje ugodnih stališč in prepričanj za varno ravnanje v prometu,
- usposabljanje, pridobivanje in izboljšanje spretnosti za varno ravnanje v prometu z vajo, izkušnjami ipd.

SPV priporoča, da se posamezni cilji in aktivnosti vključijo tudi v strateške dokumente občine in posamezne šole ter v letne delovne načrte za izvajanje aktivnosti.

V SPV-ju tudi redno skrbimo za izobraževanje ter spoznavanje novosti na področju prometne varnosti, preventive in vzgoje v cestnem prometu. Med drugim je v letu 2015 potekalo več različnih delavnic na

državnem nivoju in tudi na mednarodnem. To izobraževanje je v domeni Javne agencije za varnost prometa Republike Slovenije ter Sektorja - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu RS. Med drugim potekajo različne vsebine izobraževanja tudi preko nevladnih organizacij, predvsem na tem področju v Sloveniji izstopa AMZS. V letu 2015 pa je bil organiziran in izveden posvet, na temo »ALKOHOLNE KLJUČAVNICE« pod pokroviteljstvom Evropske komisarke gospe Violete BULC, ki je potekal v Državnem zboru tudi ob prisotnosti predsednika DZ gospoda Milana BRGLEZA. Udeležba na tem posvetu je bila mednarodna, saj so bile zastopane tudi države, kot so ; Švedska, Nizozemska Francija, Poljska in druge.

Kot rečeno je SPV predvsem strokovno telo, zato ni primerljiv z različnimi drugimi interesnimi skupinami v občini, ki nimajo izdelanih ustreznih programov, niti nimajo ustreznega strokovnega kadra, pogosto pa posegajo na področja, ki jih strokovno ne obvladujejo. Povedati je potrebno, da pri delu SPV CP ne gre samo za podajanje predlogov občanov ali zainteresirane javnosti ampak tudi za poznavanje državne in Evropske zakonodaje ter izkušenj in primerov dobrih praks.

Kot primer dobre prakse in sodelovanja je že dalj časa trajajoča aktivnost SPV Tolmin skupaj z AMD Tolmin na področju reorganizacije izpitnih centrov po državi, ki jih izvaja Javna agencija za varnost prometa RS, kjer je občina Tolmin oz. njeni občani so v neenakem položaju do drugih področij, saj je bilo predvideno, da v Tolminu več ne bi bilo mogoče opravljati vozniškega izpita. Aktivnosti v smeri ohranjanja izpitov v Tolminu so še vedno aktualne in v tej smeri zelo aktivno delamo predvsem na državnem nivoju, kjer preko svojega predstavnika v Odboru za preventivo, v Medresorski delovni skupini, ki skrbi in določa smeri izvajanja Nacionalnega programa varnosti v cestnem prometu RS kot tudi v najvišjem organu AVP, to je v Svetu javne agencije za varnost prometa Republike Slovenije pojasnujemo, dokazujemo in vztrajamo, da je nujno potrebno opravljanje vozniškega izpita tako teoretičnega dela, kot tudi praktičnega v Tolminu ohraniti. Po našem vedenju tudi ni nobenega utemeljenega razloga za ukinitve, saj tega ne zahteva ne notranja zakonodaja kot tudi ne direktiva EU. Tako se je v prizadevanja zelo aktivno vključil tudi župan in občina Tolmin, ki je s še nekaterimi drugimi prizadetimi občinami, ki so v podobnem položaju sprožila postopek pred USTAVNIM SODIŠČEM.

Kot dsnes kažejo stvari, naj bi bile določene zadeve rešene nam v prid, saj bo agencija v letu 2016 rešila sama problem nabave računalniške opreme za opravljanje voznških izpitov v Tolminu, preko katerih se izvaja elektronsko preverjanje znanja kandidatov za voznike. Odprt in še nerešen ostaja problem praktičnega dela opravljanja voznškega izpita v Tolminu.

Sicer pa SPV CP v občini izvaja različna izobraževanja in delavnice na temo prometne preventive, vzgoje in varnosti v cestnem prometu, tako v osnovnih šolah, gimnaziji kot tudi v vrtcih. Tu so še druge oblike zb vsebinami, ki so namenjene starejšim, invalidom, motoristom ter drugim.

Za otroke vrtcev smo izvajali delavnice »KOLESARČKI«, ki zajema praktično usposabljanje za varno udeležbo otrok v prometu. Za te otroke pa smo organizirali in financirali tudi druge preventivne akcije in programe, ki so a njih zanimivi in jih pritegnejo skozi igro.

Tako smo v vrtce pripeljali različne vsebine namenjen otroko, kot so :

- lutke FRU-FRU



- čarodej Jani, ki je odigral predstavo za otroke z naslovom »VARNO V PROMETU«,
- gledališče kuc-kuc je odigralo dve predstavi z naslovom »TRI KEPICE PROMETA«,
- gledališka predstava »BICI-KLETA« in kot zadnja za vrtce je bila
- predstava »JAKA V PROMETU«.

V vse predstave so bili vključeni otroci vseh vrtcev v občini, zato je bilo potrebno opraviti tudi več avtobusnih prevozov, saj stremimo k temu, da nihče od otrok ni prikrajšan. Tu smo ravnali zelo racionalno, saj smo ocenjevali za vsak primer posebej, kaj je ceneje ali prevoz otrok na drugo lokacijo ali prihod lutkarjev v njihov vrtec.

Za osnovne šole imamo drug program, ki je dobro sprejet pri učencih in učiteljih, to je program »JUMICAR« oziroma avto šola za male. Program obsega vožnjo na posebej prirejenem prometnem poligonu, na avtomobilčkih z lastnim pogonom.

Za otroke 4 razredov pa vsako leto že tradicionalno organiziramo preventivne preglede koles. To je čas, ko otroci že imajo opravljen kolesarski izpit in se pričakuje, da se bodo s kolesi vozili tudi v prometu, zato je naš namen doseči, da bodo kolesa, ki jih uporabljajo otroci za vožnjo, tehnično izpravna in opremljena z vso predpisano opremo.

SPV in AMD Tolmin, skupaj z MOTO KLUBOM Soča sta v letu 2015 bila nosilca preventivne akcije, z naslovom : »MOTO DELAVNICA ZA MOTORISTE«. Tako je AMD TOLMIN priskočila na pomoč z ustrezno usposobljenimi strokovnjaki AMZS in inštruktorji varne vožnje, ki so sodelovali na moto delavnici v dveh različnih terminih in vsebinskih sklopih. Najprej so se udeleženci seznanili in se podučili o prometni infrastrukturi v državi in EU, ter z ustrezno gradnjo, ki močno vpliva na varnost prometa. Udeleženci so bili seznanjeni s pastmi, ki jih poredstavlja slabo sprojektirana infrastruktura in slabo vzdrževana. V drugem delu pa so udeleženci bili seznanjeni kar so lahko tudi praktično preizkusili s problematiko varne udeležbe v prometu na motorju. Obe delavnici, kot rečeno so vodili strokovnjaki AMZS in AMD Tolmin.

Glede načrtovanja in projektiranja infrastrukture SPV opozarja tudi na projekte, ki se izvajajo v občin Tolmin. Kot opažamo se vedno ne upoštevajo vsi bistveni element varnosti, ker jih pač projektanti vidijo po svoje in jih tako sprojektirajo, SPV pa nima vedno vpogleda v projekte, največkrat je seznanjen z njimk zadnji in tako bolj mimogrede. Tu gre v glavnem za projekte projektiranja in urejanja križišč in ulic. Izstopajoča primera, ki sta slabo rešena je križišče pri cerkvi in Prešernova ulica. SPV CP si bo še naprej prizadeval dobiti projekte že v fazi priprave na vpogled. Predvsem pa želimo opozoriti na izbiro projektantov, ki niso dorasli iskanju ustreznih rešitev pri projektiranju, zato cena ne sme biti prevladujoči faktor izbire ampak, mora odločati strokovnost in poznavanje prometne problematike.

V mesecu septembru je SPV sodeloval skupaj s PRC, šolami, vrtci, AMD Tolmin in Policijo pri izvedbi Evropske akcije »DAN MOBILNOSTI«, ki je bila zelo zanimiva, še bolj pa bi jo lahko popestrilo večje sodelovanje javnosti.

Na koncu je potrebno izpostaviti še zelo dobro sodelovanje z vodstvi vseh šol in vrtcev v občini, še posebej pa z mentorji prometne vzgoje, ki vlagajo veliko truda in naporov v kvalitetno delo. Zelo

veliko je tudi ostalih sodelujočih, ki dajo znaten prispevek vključno s starši, policijo, redarstvo, AMD, Komunala, zdravstveni dom, Cestno podjetje in mnogi drugi.

V okviru SPV CP pa se izvaja tudi vrsta različnih akcij kot so :

- varno kolo,
- bistro glavo varuje čelada,
- kresnička,
- pasavček,
- šola za male,
- kolesarski izpiti
- preventivni pregledi koles,
- začetek šole,
- šolske poti,
- bodi VidenPreviden,
- prvi koraki v prometu,
- varnostni pas,
- hitrost ipd.

Naj na koncu poročila naj izpostavimo stanje in skrb za varnost v prometu, ki se odraža nenazadnje tudi skozi sredstva, ki jih občina Tolmin namenja SPV CP za prometno vzgojo, preventivo in varnost v prometu. **SPV CP ima v proračunu za svoje delo zagotovljeno 1 euro na prebivalca.** Ali je to veliko ali malo, lahko pri sebi oceni vsak sam. V SPV CP pa zagotovo vemo, da je teh sredstev zagotovo premalo za programe, ki jih izvajamo. Manjko nadomestimo s prostovoljnim delom, ki je težko merljivo, zagotovo pa je nad povprečjem. Seveda tega dela se ne opazi, saj je skrito nekje v ozadju. Vidno postane šele takrat ko nastopijo neželjeni dogodki to so prometne nesreče z lažjimi ali hujšimi posledicami. Seveda na eni strani smo preventivci tisti, ki delamo prostovoljno, po drugi strani pa imajo neposredne finančne koristi tudi lokalna skupnost predvsem pa zavarovalnice, podjetja in drugi. Če nam uspeva ohranjati ugodno prometno varnost smo zadovoljni in se je trud obrestoval, to pa je tudi nekako prevladujoči moto. Ob tem pa je le potrebno spomniti na cenjenost takega dela, ki se večini zdi samoumevno. Občinski Svet priznava posameznim občanom, športnikom in še komu njihove vložke in prispevke za delo v lokalni skupnosti SPV CP pa je vedno bil in ostal na obrobju. Naše delo je povsod in nikjer, morda je tuja za to tak odnos do prometne vzgoje preventive in varnosti v cestnem prometu, to vprašanje je vredno širšega razmisleka.

Predsednik SPV CP

Jože Režonja

